UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Auxilium

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

qui vobis poteſtatem decernendi de omnibus hominibus parauit, coronati in Capitolium deduxerunt, ſacrificioq; eius interfuerunt. *Plutarch.*

Lycurgus Athenienſis, quum ei publicè exprobraretur, quod argento dato calumniatorem placaſſet, & qualis tandem, inquit, vobis videor ciuis, qui apud vos tanto tempore rem gerens publicam, dare potius quàm accipere iniuſtè deprehenſus ſim? *Plutarch.*

M. Scaurus, pro roſtris accuſatus, quod à Rege Mithridate ad prodendam Rempublicam pecuniam accepiſſet, ita cauſam ſuam egit: Iniquum eſt, Quirites, quum inter alios me rationem vitæ reddere. Sed tamen audebo vos interrogare. Varius Sucronenſis ait, M. Æmilium Scaurum mercede corruptum, populum prodidiſſe: A. Æmilius Scaurus huic culpæ ſe affinem eſſe negat: vtri creditis? Nominato tantum auctore & reo, populus accuſationem repulit. *Eraſm. lib. 6. apoph. ex Plin. c. 12. de viris illuſtrib.*

Cato Vticenſis in forum veniens cum Thermo, ac conſpicatus Caſtoris templum armatis occupatum, omneſque fori aditus à gladiatoribus obſideri, ipſumq; Metellum vnà cum Cæſare: ô timidum, inquit, hominem, qui aduerſus vnum tantam armauit multitudinem. *Plut. in eius vita.*

Auguſtus indignè ferebat, aliquid de ſe componi niſi ſerio & à præſtantiſſimis: admonebatque prætores, ne paterentur nomen ſuum commiſſionibus mimorum aut hiſtrionum obſoleſieri: hac quidem in parte Alexandrum Magnum referens. Decet enim vbique principis authoritatem ſartam tectam præſtare. *Eraſm. libr. 4. apoph. ex Sueton.*

Idem, cum iuuenes nobiles ac dignitate claros ſe tumultuantes vellet compeſcere, nec auſcultarent illi, ſed tumultuari pergerent: Audite, inquit, iuuenes ſenem, quem iuuenes ſenem audierunt. Auguſtus enim adoleſcens ad Rempubl. admotus eſt, ſummaque fuit authoritate: hac ſola voce illos coercuit, nec aliud ſupplicium ob concitatum tumultum exegit. *Plut. Rom. apoph.*

Cicero Metello obijcienti, plures ipſo teſtimonium contra eos dicente damnatos, quàm defendente abſolutos eſſe: Quis verò, inquit, non hoc dicit, plus in me fidei eſſe, quàm eloquentiæ? *Plut.*

Seuerus Imp. quum milites Baſſianum Seueri filium (qui poſt Antonius Caracalla dictus eſt) Auguſtum conſalutaſſent, eo quod pater pedibus æger bellum moraretur: iuſſit ſe differri ad tribunal, ſimulque adeſſe omnes tribunos, centuriones, duces & cohortes, quibus authoribus hoc acciderat, ſiſti deinde & filium, qui Auguſti nomen non recuſarat. Hic quum in omnes eius facti authores iuſſiſſet animaduerti, excepto filio, omneſque ante tribunal proſtrati rogarent veniam: Seuerus manu caput contingens; Tandem (inquit) ſentitis caput imperare, non pedes. *Ælian. Spart.*

¶ Similitvdo.

Auguſtini. Sicut in ipſa rerum natura maior eſt authoritas vnius ad vnum omnia redigentis: nec in genere humano multitudinis vlla potentia eſt, niſi conſentientis, id eſt, vnum ſentientis: Ita in religione, qui ad vnum vocant, eorum maior & fide dignior eſſe debet authoritas. *De vera religione.*

Vide ſupra, Acceptio perſonarum.

Auxilium.

¶ Definitio et Etymologia.

Auxilium, Græcè βοήθεια, ας, ἡ: & βοηθέω, auxilior dicitur. Hebr. *hezer*, adiutorium, adiuuamen firmum, auxilium, à verbo *hazar*, iuuit, adiuuit, auxiliatus, opitulatus eſt. Cognationem habet cum *hazar* firmus fuit, & zeroha dicitur brachium. nam in brachijs eſt potentia & fortitudo auxilij.

¶ Sententiæ Poeticæ.

Menander.

ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα, καὶ πόλις σώζει πόλιν.
Vir enim virum, & ciuitas ſaluat ciuitatem.
χεὶρ χεῖρα νίπτει, καὶ δάκτυλος τε δάκτυλον.
Manus manum lauat, & digitus digitum.

Ouid. 4. Met.

Ad opem breuis hora ferenda eſt.

2. Pont. 6.

Brachia da laſſo potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento ſuppoſuiſſe manum.

Virg. 2. Æn.

Iupiter omnipotens precibus ſi flecteris vllis,
Adſpice nos, hoc tantum: & ſi pietate meremur,
Da deinde auxilium pater, atque hæc omnia firma

Virg. 1. Æn.

Ad te confugio, ſupplex tua numina poſco.

Virg 2. Æn.

Quod te per ſuperos, & conſcia numina veri
Per, ſi qua eſt quæ reſtat adhuc mortalibus vſquam
Intemerata fides, oro, miſerere laborum
Tantorum, miſerere animi non digna ferentis.

Ouid. Epiſt. 1.

Victa precor, genibuſq; tuis regalia tendo
Brachia.

2. Triſt. 4.

Quo magis ô pauci, rebus ſuccurrite laſſis,
Et date naufragio littora tuta meo.

¶ Similitvdines.

Plutarchi, In tempeſtate qui confugiunt ſub arbore te facta, ramos illius vellunt fugientes: Sic in rebus ... præſidio quorundam, quos eoſdem per inuidiam aff... bus proſperis. *In Moral.*

¶ Adagia.

Lunæ radijs non matureſcit botrus. μέλας γὰρ ... πεπαίνεται βότρυς.

Neque enim his niger maturus efficitur botrus. Co... qui conantur, quod ob defectum virium non queunt p...

Per fluuium traducere. διαβιβάζειν τὸν ποταμόν.

Dicebantur, qui difficultatem explicabant rei, quam ... res & inualidiores explicare non poterant.

Sacer manipulus. ἱερὸς λόχος.

Olim dicebatur, quemadmodum dicimus: Sacram ... ciendam, aut rem ad triarios rediiſſe.

Coriaceum auxilium. σκυτίνη ἐπικουρία.

Apud Atticos, infirmum & imbecille dicebatur.

Ficulneum auxilium. συκίνη ἐπικουρία.

Pro inualido atque inutili.

Multæ manus onus leuius reddunt.

Significat, difficilia facile confici, ſi quis non ipſe ſolus aggrediatur, ſed in plures adiutores & auxiliares ... tur. Viel Hände machen leichte Arbeit. Item: ... ſſet aber Brot.

Re opitulandum, non verbis.

Quum re opus eſt, nil proſunt verba. Homer. Iliad. ...

Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ.

Verbum in concilio valet, in certamine robur.

Si Deus voluerit.

De re futura, cuius exitus pendeat à Dei fauore. ... loqui Iacobus Apoſtolus docet c. 4. v. 15. epiſtolæ ſuæ.

Meis auſpicijs.

Meis auſpicijs, pro meo arbitrio, meiſq; præſidijs ... Æn. 4.

Porrigere manus.

Porrigere manus, pro auxilio eſſe, vulgatiſſimum eſt ...

Sine canibus & retibus. ἄνευ κυνῶν τε καὶ λίνων. Pindar...

Dicetur in eos, qui non alienis præſidijs ſed proprijs ... runt.

Summa vi defendere.

Si quis alterum ſumma vi tuebitur, quadrabit illud ... Iliad. 5.

Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐίσην.
Vndique texit eum lancea clypeoq; rotundo.

Tanquam heros in clypeo excipere. ἀλλ' ὥσπερ ἥρωα ... νῷσαί σε βούλομαι.

Dici ſolitum, vbi quis ſuis ipſius artibus ac benefactis ... amicis bene mereri conaretur.

Frater viro adſit. ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη.

De fido auxilio dici ſolitum, propterea, quod in rebus ... vix vnquam frater ſolet fratri deeſſe.

Sine ope diuina nihil valemus.

Manca eſt omnium mortalium induſtria, omniaq; ... fauor aſpiret diuinus. Ad id accommodabitur illud ... dyſſ. γ.

Πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
Mortalis diuûm auxilium deſiderat omnis.

Ne gladium tollas mulier. μὴ μάχαιραν αἴρε γύναι.

Id eſt: Ne ſuſcipias negotij molem, cum neque ... auxil...

Non abſque Theſeo. οὐκ ἄνευ Θησέως.

Quum ſignificamus rem alieno auxilio confici. ... camus rerum omnium communitatem ac ſocietatem.

Duobus pariter euntibus. σύν τε δύ' ἐρχομένω.

Id eſt: Si duo coniuncti veniant. Locus eſt apud Homer... Vbi Diomedes iturus exploratum, quid agant Troiani, ... ſtulabat. Id enim fore tum iucundius, tum tutius.

Nil profuerit bulbus. οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, ἂν μὴ ...

Neruis carentem iuuerit bulbus nihil. Martialis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

...il aliud, bulbis quam ſatur eſſe potes.
...s autem ad irritandam Venerem valet. Licebit ad vere... in vſum trahere: Nihil prodeſſe ſtudium, ni vis adſit inge...

...Tradunt operas mutuas.
Translatum videtur ab agricolis vicinis, qui mutuam inter ſeſe ...am commodare ſolent. Terentius.

...lieno auxilio potentes.
Qui alienis præſidijs freti, facinus aliquod egregium, aut qui a... prætextu nominis aliquid faciunt: in eos appoſite torquebitur ...Homeri Iliad. θ.

Στῆ δ᾽ ἄρ ὑπ᾽ Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
Conſtitit Aiacis clypeo ſeptemplice tectus.

...Titanas imploras. Τιτᾶνας καλεῖς.
...qui ſuis diffiſus viribus alienum implorat auxilium.

...Ancora domus.
...ancoram Græci pro refugio prouerbialiter vſurpare ſolebant. ...quicquid illud eſt, cui innitimur, cuiusq; fulcimur fidu...ancoram vocant: Metaphora à nautis ſumpta. Terent. Nauß... iſt vber alle Sach.

...Noſtro Marte.
...nullius auxilijs adiuti, noſtropte ingenio proprijsq; viri...peragimus.

❡ Hieroglyphica.

...apud Xenophontem (quiſquis ille fuerit) eo libello qui ...de æquiuocis circumfertur, per *Hirundines in nido ore pa...*, populos auxilium implorantes hieroglyphicè ſignifi... ...enim patriam, os verò adapertum clamorem & implo... ...oſtendit. Hinc illud in Ezechiæ cantico: *Sicut pullus hi..., ſic clamabo. Pier. l. 22. pag. 209.*

Emblemata Alciati.

Mutuum auxilium.

Emblema CLX.

Loripedem ſublatum humeris fert lumine captus,
Et ſocii hac oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat vterque,
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.
Bina pericla vnis effugi ſedulus armis,
Cum premererq; ſolo, cum premererq; ſalo.
Incolumem ex acie clypeus me præſtitit: idem
Naufragum apprenſus littora ad vſque tulit.

Vnum nihil, duos plurimum poſſe.

Emblema XLI.

Laerte genitum, genitum quoque Tydeos vna,
Hac cera expreſſit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat, hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cum duo coniuncti veniunt, victoria certa eſt,
Solum mens hominem, dextraue deſtituit.

❡ Apologus.

Vulpes & Sentes.

Inſilierat fortè in ſpinoſas vepres vulpecula, cumque laberetur, ſentes apprehendit, in quibus inniteretur, ab his ſauciata, cum cruentis pedibus & magno dolore, Siccine, inquit, ſceleratæ ſentes, accipitis ſupplicem veſtram? Cui ſentes reſponderunt; Valde eam deceptam fuiſſe, quæ vellet ſeſe apprehendere, cum ipſæ apprehendere & retinere alia omnia conſueuiſſent.

Oſtendit fabula, ſtultè facere eos, qui opem & auxilium ab illis ſperent, quibus inſita ſit malefaciendi & iniuriarum voluntas.

FINIS LIBRI PRIMI.

POLYAN-